

09.09.2020

Ärende/12

§ 202

Den av ledamoten Sandra Hagman väckta motionen om förbättring av regnbågsungdomarnas situation

HEL 2019-011602 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite
- 2 Nuorisoneuvoston lausunto

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Sandra Hagman och 18 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden agerar aktivt för att öka välbefinnandet bland regnbågsungdomarna. I motionen framförs ett flertal åtgärder bl.a. för att förbättra lokalerna, de anställdas färdigheter och de ungas delaktighet.

Stadsstyrelsen konstaterar att ungdomstjänsterna fortsätter med utvecklingen av ungdomsarbetet som riktas till regnbågsungdomar och de anställdas färdigheter samt främjandet av regnbågsungdomarnas påverkansmöjligheter i samverkan med sina samarbetspartner. En reservering för detta finns i den nuvarande budgeten för kultur- och fritidssektorn. Förbättringen av regnbågsungdomarnas situation har också blivit ett viktigt tema i ungdomsrådets verksamhet för att främja lika-behandlingen.

I ungdomstjänsterna har man under de senaste åren systematiskt utvecklat verksamhet som riktas till regnbågsungdomarna. Utvecklingen av de anställdas färdigheter och öppnandet av Happi Pride-lokalen är

2017 är resultat av ungdomscentralens likabehandlings- och jämställdhetsplan för åren 2014-2017. Vid ungdomstjänsterna har man inrättat en befattning för en ungdomsarbetare med regnbågsarbete som huvudsyssla. Trygga lokaler och verksamhet utvecklas tillsammans både inom staden och med samarbetspartner. För olika åldersgrupper ordnas varje vecka mångsidig kamratverksamhet med låg tröskel i samverkan med bl.a. Helsinki Pride -yhteisö ry och Sirkus Magenta. Ungdomar leds till verksamheten t.ex. på initiativ av skolkuratorer och psykologer.

Då verksamhetscentret Happis verksamhet upphört fortsätter Happi Prides verksamhet i tillfälliga lokaler på Ungdomsgård Drumsö. Det är meningen att verksamheten flyttar till en permanent lokal på Richardsgatan under sommaren eller hösten.

De anställdas färdigheter inom ungdomstjänsterna har utvecklats med hjälp av utbildningar och kamratinläring. Bland utbildarna märks sakkunniga från bl.a. SETA rf, Helsinki Pride -yhteisö ry och Sirkus Magenta samt ungdomstjänsternas egna anställda som har jobbat en längre tid med regnbågsfrågor. År 2019 har funktionella utbildningar startats för totalt sju enheter för ungdomsarbete, vilket är cirka en tredjedel av alla enheter. Avsikten är att utbildningarna fortsätter under år 2020 som fortsättningsutbildningar för enheterna som redan har deltagit och som grundutbildningar för nya enheter för ungdomsarbete. Dessutom ordnas en skraddarsydd grundutbildning för sakkunniga och ledningsgruppen.

Inom fostrans- och utbildningssektorn har det ordnats verkstäder för lärare och elev- och studentvårdens personal om mångformighet i fråga om kön och sexualitet. Regnbågsungdomarna har framfört att de ofta möter oavsiktlig diskriminering och trakasserier som beror på okunnighet. Nya utbildningar för lärarna planeras för det innevarande året för att hantera dessa utmaningar. Målet är att fram till slutet av år 2021 säkra att utbildningarna som ordnas för att öka regnbågssensitiviteten når ut till alla enheter. Likabehandlande sexualundervisning har också tagits upp som mål i ungdomsrådets verksamhetsplan.

I skolorna utarbetas för närvarande jämställdhets- och likabehandlingsplaner, i vilka nuläget kartläggs och några läroanstaltsspecifika utvecklingsmål väljs ut. Kartläggningarnas resultat ger information om hurdana former av utbildning och stöd det finns ett behov av. I samband med utarbetandet av planerna utnämner läroanstalterna minst en vuxen, som koordinerar jämlikhets- och likabehandlingsarbetet. Även regnbågsungdomarna kan kontakta den här personen.

Under år 2020 samlas en arbetsgrupp för jämställdhet och likabehandling bestående av sakkunniga som arbetar på skolorna och läroanstalterna. Dess uppgift är att ingripa i olägenheter som förekommer på läroanstalterna, utbilda anställda och säkerställa att alla inlärare har det bra och tryggt att vara. I det här sammanhanget granskas också läromedel, läroanstalternas lokallösningar, traditioner och praxis. Mångfalden bör beaktas såväl i vardagens gärningar och diskussioner som i de läromedel och blanketter som används. Ungdomsrådet har önskat att staden kommunicerar behovet att utveckla läromedlen till förlagen.

I fostrans- och utbildningssektorn har redan uppstått fungerande lösningar utifrån regnbågsungdomarnas önskemål. T.ex. vid Stadin ammatti- ja aikuisopisto har man i fråga om nya studerande slutat med namnupprop, så att de inte tilltalas med fel namn vid första mötet. Pannediskussioner för studerande och verkstäder för lärare har ordnats med temat jämställdhet, segregation och mångfald. Det är meningen att de fungerande lösningarna delas i hela sektorn och tas i bruk också på andra stadier.

Regnbågsungdomar styrs och uppmuntras att delta och påverka på många olika sätt. Ungdomarna som har deltagit i Happi Pride har delat information om regnbågsungdomarnas välbefinnande, önskemål och behov till ungdomsarbetare, ungdomsrådet och bl.a. till stadsfullmäktigeledamöter och andra beslutsfattare. Intresserade ungdomar visas också bland annat till uppdrag där de kan utöva inflytande. Ungdomarna i Happi Pride deltar i Setas ungdomskommitté och deras möjligheter att få sin röst hör i beslutsfattandet stöds. Ungdomstjänsterna följer forskningen som gäller regnbågsungdomarnas livsförhållanden och utnyttjar informationen i utvecklingen av ungdomsarbetet.

Lokaler som är trygga för regnbågsungdomar var ett centralt utvecklingsobjekt både i skolorna och i ungdomsarbetet. Förverkligandet av tryggare lokaler kräver ordnande av tekniska lösningar (bl.a. toaletter utan könsindelning och separata toaletter). Dessutom behövs vetskap bland personalen om byggande av trygga lokaler och gemensam diskussion om vad en trygg lokal betyder för varje ungdom.

Enligt ungdomsrådet är ungdomscentret Happi ett gott exempel på en lokal där en trygg lokal för regnbågsungdomar och alla ungdomars gemensamma vistelse har kombinerats. Lokaler enbart för regnbågsungdomar ger en möjlighet till gemenskap och kamratstöd. Med gemensamma lokaler garanteras i sin tur att regnbågsungdomarna inte isoleras eller fjärras från andra ungdomar.

Fostrans- och utbildningssektorn har tillsammans med stadsmiljösektorn år 2018 tagit fram anvisningar för lokalplaneringen i skolor och

09.09.2020

Ärende/12

läroanstalter. Regnbågsungdomarnas behov har beaktats bl.a. genom att fastställa antalet könsneutrala toaletter och duschlokaler eller deras andel av alla lokaler. I fostrans- och utbildningssektorn ses tillgängligheten av anvisningar över i alla enheter, och samtidigt säkras att läroanstalterna agerar enligt anvisningarna. Inom ungdomstjänsterna görs en utredning om ungdomslokalernas toaletter som lämpar sig för regnbågsungdomar och utifrån den bedöms behovet av fortsatta åtgärder.

Stadsstyrelsen har i ärendet fått utlåtanden från kultur- och fritidsnämnden, ungdomsrådet och fostrans- och utbildningssektorn. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsfullmäktiges ordförande beslutade 15.4.2020, § 3, att stadsstyrelsen senast 7.10.2020 bör förelägga stadsfullmäktige de i 30 kap. 11 § i förvaltningsstadgan avsedda fullmäktigemotioner för vilka den utsatta tiden för detta är 1.4–7.10.2020. Enligt 30 kap. 20 § i förvaltningsstadgan kan stadsfullmäktiges ordförande av särskilda skäl bevilja stadsstyrelsen tillstånd att överskrida de utsatta tiderna i 30 kap.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite
- 2 Nuorisoneuvoston lausunto

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 24.08.2020 § 462

HEL 2019-011602 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

09.09.2020

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala 30.3.2020

HEL 2019-011602 T 00 00 03

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala antaa seuraavan lausunnon Sandra Hagmanin valtuustoaloitteesta sateenkaarinuorten tilanteen parantamiseksi:

Aloitteen mukaan sateenkaarinuorista ja heidän hyvinvoinnistaan tulisi pitää erityistä huolta kaikkien kaupungin toimialojen yhteistyöllä. Aloitteessa esitetään, että Helsinki lisää aktiivisia toimia sateenkaarinuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala pitää valtuustoaloitetta tärkeänä ja kannatettavana.

Aloitteen mukaan opettajille tulee tarjota koulutusta seksuaalisuuden ja sukupuolten moninaisuudesta. Helsingin kaupunginhallitus hyväksyi 9.3.2020 Helsingin kaupungin palvelujen yhdenvertaisuussuunnitelman vuosille 2020–2021. Suunnitelmassa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala nimesi yhdeksi yhdenvertaisuutta edistäväksi toimenpiteekseen koulutuksen järjestämisen opettajille seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuudesta sateenkaarisensitiivisyyden lisäämiseksi. Toimialalla on järjestetty oppilas- ja opiskelijahuollolle sekä opettajille työpajoja sukupuolen ja seksuaalisuuden monimuotoisuudesta, mutta tavoitteena on vuoden 2021 loppuun mennessä vielä laaja-alaisemmin varmistaa, että koulutukset saavuttavat kaikki yksiköt toimialalla.

Perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmissa sekä ammatillisen koulutuksen tutkinnon perusteissa nostetaan oppijan oman identiteetin vahvistaminen ja arvostaminen keskiöön. Opetussuunnitelmissa ja tutkinnon perusteissa kouluja ja oppilaitoksia velvoitetaan sukupuolitietoiseen opetukseen sekä moninaisuutta arvostavien oppimisympäristöjen luomiseen. Velvoite sukupuolitietoisesta ja moninaisuutta arvostavasta opetuksesta koskee koko henkilöstöä ja kaikkea toimintaa kouluissa ja oppilaitoksissa. Jotta jokainen oppija tunnistaisi itsensä niin oppimisympäristöistä, oppimateriaaleista kuin puheestakin, tulee koulujen ja oppilaitosten kriittisesti tarkastella toimintaansa, käytänteitään ja oppi-

materiaalejaan. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle perustetaan vuonna 2020 kouluissa ja oppilaitoksissa työskentelevistä asiantuntijoista koostuva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä, jonka tehtävänä on puuttua esiintyviin epäkohtiin, kouluttaa työntekijöitä ja varmistaa, että kaikkien oppijoiden on hyvä ja turvallista olla. Tässä yhteydessä tullaan myös tarkastelemaan kouluissa ja oppilaitoksissa käytettävää oppimateriaalia, oppilaitosten tilaratkaisuja, traditioita ja käytänteitä. Moninaisuus on tarpeen huomioida niin arjen teoissa, keskusteluissa kuin käytettävissä lomakkeissakin. Kouluissa ja oppilaitoksissa tulee varmistaa, että jokaisella oppijalla on turvallinen ja hyväksytyt olo.

Helsingin kaupunki on sitoutunut edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kaikessa toiminnassaan ja on sen saavuttamiseksi lanseerannut helmikuussa Helvi-virtuaalivalmennuksen, jossa työntekijät johdetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskeskusteluihin, stereotyyppien haastamiseen ja syrjintään puuttumiseen. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla Helvi-virtuaalivalmennus käydään läpi kaikissa työyhteisöissä vuoden 2021 loppuun mennessä. Helvin lisäksi toimiala tekee tiivistä yhteistyötä Helsingin kaupungin ihmisoikeusverkoston, kaupungin muiden toimialojen ja järjestöjen kanssa.

Kouluissa ja oppilaitoksissa työstetään parhaillaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia, joissa kartoitetaan nykytilaa ja valitaan kartoitusten pohjalta muutama oppilaitoskohtainen kehitystavoite. Kartoitusten tulokset antavat tietoa siitä, minkälaiselle koulutukselle ja tuelle on kouluissa ja oppilaitoksissa tarvetta ja tilausta. Lisäksi suunnitelmat tuovat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymykset koko oppilaitoksen yhteiseen keskusteluun ja sitouttavat kaikki jäsenet konkreettisesti tarttumaan olennaisiin asioihin.

Aloitteessa toivottiin koulujen ja oppilaitosten nimeävän oppijoille aikuisen, jonka puoleen kääntyä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (30.12.2013/1287) neljännessä pykälässä (yhteisöllinen opiskelijahuolto) veloitetaan opiskeluhuollon kaikki toimijat edistämään oppijoiden hyvinvointia ja kodin ja koulun yhteistyötä. Laissa määritellään, että oppilaitoksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu yhteisön hyvinvoinnista. Peruskouluissa ja oppilaitoksissa tehtävien tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laadinnassa oppilaitokset nimeävät keskuudestaan vähintään yhden aikuisen, joka koordinoi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä. Tämä opettaja toimii myös sateenkaarinuorille aikuisena, jonka puoleen voi kääntyä. Nimetyn aikuisen lisäksi opetushenkilöstölle korostetaan, että tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen on jokaisen tehtävä. Sateenkaarinuoret ovat tuoneet esiin kohtaavansa paljon tahatonta, tietämättömyydestä johtuvaa syrjintää ja häirintää. Näihin haasteisiin vastaamiseksi toimialalla suunnitellaan opettajille koulutuksia vuoden 2020 aikana toteutettavaksi.

09.09.2020

Ärende/12

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tekee tiivistä yhteistyötä tilojen suunnittelussa kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Toimialat ovat laatineet yhteistyössä vuonna 2018 ohjeistuksen koulujen ja oppilaitosten tilojen suunnitteluun ja yhteistyötä jatketaan uusien koulusuunnitteluohjeiden laatimisessa. Kouluille ja oppilaitoksille jaetussa ohjeistuksessa todetaan, että wc-tilat tulisi merkitä tarpeiden mukaan joko kaikki sukupuolineutraaleiksi tai sitten 1/3 tytöille, 1/3 pojille ja 1/3 sukupuolineutraaliksi tiloiksi. Lisäksi ohjeistuksen mukaan kouluista ja oppilaitoksista tulisi löytää 2–4 isompaa ja 1–2 pienempää suihkutilaa, joita ei merkitä sukupuolisymbolein. Suihkutilojen tilasuunnittelussa pyritään huomioimaan suihkujen sijoittaminen niin, että tilaan syntyy omia suihkunurkkauksia. Mikäli tarvetta on, suihkutiloihin voidaan lisätä puoliseiniä tuomaan lisää yksityisyyden suojaa. Toimialalla tarkistetaan ohjeistuksen saavutettavuus kaikissa yksiköissä ja varmistetaan, että oppilaitokset toimivat ohjeistuksen mukaisesti.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on syntynyt toimivia käytänteitä ja ratkaisuja sateenkaarinuorten tarpeiden ja toiveiden pohjalta. Esimerkiksi Stadin ammatti- ja aikuisopistossa opiskelijat ovat nostaneet esiin sukupuolisensitiivisen toiminnan merkityksen. Oppilaitoksessa on luovuttu nimenhuudosta uusien opiskelijoiden vastaanottamisessa, jottei oppijoita kutsuta ensitapaamisessa väärällä nimellä. Lisäksi opiskelijoille on järjestetty paneelikeskusteluja ja opettajille työpajoja tasarvoon, segregaatioon ja moninaisuuteen liittyen. Näitä toimivia käytänteitä jaetaan toimialalajuisesti ja otetaan muillakin asteilla käyttöön.

Lisätiedot

Heidi Halkilahti, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 22889
heidi.halkilahti(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 28.01.2020 § 17

HEL 2019-011602 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää aloitetta kannatettavana. Helsingin nuorisopalvelut jatkavat sateenkaarevan nuorisotyön toteuttamista ja edelleen kehittämistä, henkilökunnan tietoisuuden ja osaamisen kehittämistä sekä sateenkaarevien nuorten vaikuttamismahdollisuuksien eteenpäinviemistä yhdessä kumppaneiden kanssa. Tähän työhön on varauduttu toimialan nykyisessä talousarviossa.

Sateenkaareva työ Helsingin kaupungin nuorisopalveluissa ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Nuorisopalveluiden näkökulmasta aloite sateenkaarevan nuorisotyön edelleen kehittämistä on tärkeä. Sateenkaarevien nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi nuorisotyöllä on tehtävänsä, joka on tunnustettu: Helsingin kaupungin nuorisopalveluissa on viime vuosina suunnitelmallisesti kehitetty ja toteutettu sateenkaarevaa toimintaa nuorille. Taustana kehittämistyössä on Helsingin nuorisosaatiokeskuksen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma vuosille 2014–2017, jossa asetettiin tavoitteita työlle. Esimerkiksi henkilökunnan osaamisen kehittäminen ja sateenkaarevan Happi Pride -tilan avaaminen vuonna 2017 ovat tulosta tästä. Vuosien 2018–2019 kehittämishankkeen jälkeen perustettiin myös sateenkaarevaa työtä päätoimisesti tekevä nuorisotyöntekijän vakanssi. Sateenkaareville nuorille turvallisia tiloja ja toimintaa kehitetään yhdessä kaupungin sisäisten kumppaneiden sekä yhteistyökumppaneiden, kuten Helsinki Pride -yhteisö ry:n ja Sirkus Magenta ry:n kanssa. Toimintaa sateenkaarinuorille toteutetaan niin suomeksi, ruotsiksi kuin englanniksi ja viestinnässä pyritään huomioimaan monikielisyys.

Monipuolista, matalankynnyksen vertaistoimintaa on järjestetty viikoittain eri ikäryhmille. Kerran viikossa on ollut tapaamisia 13–17-, 16–25- ja 18–25-vuotiaille. Viikoittaisia tapaamisia näiden lisäksi järjestetään myös erilaisilla painotuksilla kuten UngPride-iltoja, Sateenkaarisirkusta ja Gaymers' nightia. UngPride-illat ovat suunnattu ruotsinkielisille 13–25-vuotiaille sateenkaarinuorille. Sateenkaarisirkus tarjoaa mahdollisuuden liikkua ja harrastaa sirkusta matalalla kynnyksellä, turvallisessa ympäristössä. Sateenkaarisirkusta 13–25-vuotiaille ovat toteuttamassa Sirkus Magenta ry yhteistyössä sateenkaarevan nuorisotyön kanssa. Gaymers' night kokoaa 16–25-vuotiaita seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluvia avoimiin peli-iltoihin PC-, konsoli- ja lautapeliin parisessa kerran viikossa Pelikeskus Scoressa Oulunkylässä.

Toimintakeskus Hapen toiminnan päätyttyä loppuvuonna 2019, Happi Pridessä toteutettu sateenkaareva toiminta jatkaa Ungdomsgård Drumsössä Lauttasaaressa. Työntekijät ovat tutustuneet nuorten kanssa uuteen tilaan yhdessä etukäteen ja toiminta jatkuu siellä vuoden 2020 tammikuun alussa. Lauttasaaressa sijaitseva tila on väistötila, josta sateenkaareva toiminta siirtyy pysyvään tilaan Rikhardinkadulle kesän–syksyn 2020 aikana.

Nuorisopalveluiden sateenkaareva toiminta on 13–29-vuotiaille seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluville ja sateenkaareteemoja pohjiville nuorille. Ungdomsgård Drumsön sateenkaarevassa kohtaamis- ja oleskelutilassa nuoret voivat nauttia kupillisen kuumaa, jutella ja pelaila, olla rennosti mukavassa seurassa tai osallistua ohjattuun teemalliseen toimintaan. Joka toisena maanantaina on tarjolla kaksikielinen tapaaminen 18–29-vuotiaille (alkaen 13.1.), keskiviikkoisin on ilta 16–25-

vuotiaille (8.1.20 alkaen), torstaisin kokoontuu ruotsinkielinen UngPride 13–25-vuotiaille (alkaen 9.1.) ja joka toinen perjantai on ilta 13–17-vuotiaille (alkaen 10.1.). Gaymers' night jatkaa toimintaansa kerran viikossa 16–25-vuotiaille nuorille peli-illoissa. Lisäksi sateenkaarevaa toimintaa toteutetaan vuonna 2020 eri alueilla, kuten Vesalassa, Malmilla ja Vuosaarella. Kesällä sateenkaareva nuorisotyö osallistuu Helsinki Pride- yhteisö ry:n järjestämään Pride-viikkoon, toteuttamalla monipuolista ohjelmaa osana Nuorten Pride-viikkoa. Monipuolinen ja eri alueilla toteutettava toiminta mahdollistaa nuorten osallistumista myös lähellä omaa asuinpaikkaa.

Nuorisopalvelut toteuttaa sateenkaarevaa nuorisotyötä yhteistyössä erityisesti kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa. Nuoria ohjataan sateenkaarevaan nuorisotyöhön esimerkiksi kouluista kuraattorien ja psykologien toimesta. Nuorten kanssa toimivia ammattilaisia myös konsultoidaan ja ollaan mukana koulujen ja oppilaitosten tapahtumissa. Sosiaali- ja terveystoimintoihin sekä muihin kaupungin ja järjestöjen palveluihin tehdään palveluohjausta.

Sateenkaarevien nuorten kuuleminen

Nuorisopalveluiden sateenkaarevassa työssä ohjataan ja kannustetaan nuoria osallistumaan ja vaikuttamaan monin tavoin. Happi Pridessä mukana olevat nuoret ovat jakaneet tietoa sateenkaarevien nuorten hyvinvoinnista, heidän toiveistaan ja tarpeistaan nuorisotyöntekijöille, Helsingin nuorisoneuvostolle sekä mm. kaupungin valtuutetuille sekä muille vaikuttajille. Nuoret ovat saaneet nuorisotyöntekijöiltä tukea vaikuttamistoimintaan nuorten esiin nostamisessa asioissa. Nuoret ovat olleet suunnittelemassa ja toteuttamassa sateenkaariaiheista Normiton-podcastia yhteistyössä Signaalimedian kanssa. Nuorten äänen kuulemiseksi tavoitteena on vahvistaa yhteistyötä edelleen nuorisoneuvoston sekä Nuorten ääni- toimituksen kanssa em. asioihin vaikuttamisessa. Myös toiminta vuosittaisen Nuorten Pride-viikon aikana mahdollistaa nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia. Nuorisopalvelut myös seuraa sateenkaarevien nuorten elinoloihin liittyvää tutkimusta ja hyödyntää tietoa nuorisotyön kehittämisessä.

Vaikuttamisesta kiinnostuneita nuoria ohjataan myös muun vaikuttamisen pariin. Happi Priden nuoria on mukana Setan nuorisotoimikunnassa ja heitä tuetaan ja heille tarjotaan mahdollisuuksia saada äänensä kuuluviin ja vuoropuheluun päätöksenteossa. Esimerkiksi UngPriden aktiivinuoret ovat tehneet aloitteen sateenkaarevasta tilasta vuonna 2017.

Sateenkaareville nuorille turvallisempia tiloja

Sateenkaareville nuorille turvalliset wc-tilat ja laajemminkin jokaisen nuoren turvallisen osallistumisen mahdollistavat tilat ovat keskeinen kehittämisen kohde nuorisotyössä. Turvallisempien tilojen toteuttaminen vaatii teknisten ratkaisujen, kuten esimerkiksi ilman sukupuoli-merkintää olevien ja erillisten wc-tilojen, järjestämistä. Lisäksi tarvitaan henkilökunnan tietoisuutta turvallisten tilojen rakentamisesta; yhteistä keskustelua siitä, kuinka pyritään lisäämään inklusiota ja pystytään huomioimaan kaikkien käyttäjien tarpeita paremmin - mitä jokaiselle nuorelle turvallinen tila tarkoittaa.

Nuorisopalveluissa on jo nuorisoasiainkeskuksen yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelmaan liittyvässä kartoituksessa vuonna 2013 nousset nuoriso-ohjaajien tarve osaamisen kehittämiseen sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvien nuorten kohtaamisesta ja sateenkaarevasta nuorisotyöstä. Osaamisen kehittämistä on toteutettu niin koulutuksin kuin vertaisoppimista hyödyntäen. Kouluttajina ovat olleet mm. SETA ry:n, Helsinki Pride -yhteisö ry:n (aiemmin HeSeta ry) ja Sirkus Magenta ry sekä nuorisopalveluiden omat sateenkaarevassa työssä pidempään toimineet työntekijät.

Henkilökunnan osaamisen kehittämiseksi on käynnistetty vuonna 2019 yhteensä seitsemälle nuorisotyöyksiköille eli noin kolmasosalle yksiköistä perehdytystä ja koulutusta sateenkaarevasta nuorisotyöstä. Toiminnallisissa koulutuksissa hyödynnetään sosiaalisen sirkuksen menetelmiä, sateenkaarevan nuorisotyön kohderyhmän tuntemusta ja nuorten omia kokemuksia. Koulutukset toteuttaa Sirkus Magenta ry ja Helsingin kaupungin sateenkaareva nuorisotyö. Koulutuksia pyritään jatkamaan vuonna 2020 jatkokoulutuksella jo mukana olleiden seitsemän nuorisotyöyksikön henkilökunnalle sekä uusille nuorisotyöyksiköille peruskoulutuksena. Lisäksi järjestetään räätälöity peruskoulutus asiiantuntijoille ja johtoryhmälle. Työyhteisöjen yhteiset koulutukset antavat hyvän pohjan sateenkaarinuorten kohtaamiselle sekä turvallisempien tilojen luomiselle.

Nuorisopalveluissa tehdään selvitys nuorisotilojen sateenkaareville nuorille sopivista wc-tiloista keväällä 2020 ja arvioidaan sen pohjalta jatkotoimenpiteet.

Käsittely

28.01.2020 Ehdotuksen mukaan

Palautusehdotus:

Mika Ebeling: Lautakunta päättää palauttaa vastauksen uudelleen valmisteltavaksi siten, että vastauksessa tunnistetaan se, mitä negatiivisia vaikutuksia SETAn toiminnalla on ihmisten kokeman sukupuolidysforian määrään ja siitä vapautumiseen ja miten keskuudessamme on

09.09.2020

kasvava määrä ihmisiä, jotka ovat SETAan luottaen aiheuttaneet korjaamatonta vahinkoa keholleen.

Mika Ebelingin palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Mika Ebeling jätti asiaan eriävän mielipiteen seuraavilla perusteluilla:

Suurin osa sukupuolidysforiasta kärsivistä lapsista vapautuu dysforiasta puberteetin myötä. Siksi ns. blokkerihoitojen ajaminen on omiaan jumittamaan nuoria tähän ongelmaan, jonka puberteetti hoitaisi valtaemmistöltä pois. Kaupungin tulee tunnistaa, miten ongelmallista on tehdä yhteistyötä SETAn kanssa, joka pyrkii ajamaan blokkerihoitoja. SETAn kritiikitön myötäily on kaupungille turmiollista ja varsin todennäköisesti johtaa siihen, että moni ihminen joutuu elämään loppuelämänsä lääkeriippuvuudessa ja hormonihoidon tuottamassa terveysriskissä. Pahimmassa tapauksessa esimurrosiässä tehdyt päätökset saattavat johtaa hyvin nuorena tapahtuvaan sterilisaatioon. Huomattava osa dysforiaa kokevista nuorista kuuluu haavoittuviin ryhmiin, heillä on autismia, mielenterveysongelmia, syömishäiriöitä ja sosiaalisia ongelmia. Viranomaisten tulisi tehdä kaikkensa ehkäistäkseen dysforiaa. Dysforiaa ei tule pitää normaalina asiana, jota opetustoimi rohkaisee. Tulisi kuulla myös niitä ihmisiä, jotka kokevat joutuneensa SETAn harhaanjohtamiksi ja jotka nyt katuvat niitä peruuttamattomia päätöksiä, joita silloin tekivät.

14.01.2020 Pöydälle

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Sini Perho, suunnittelija, puhelin: 310 71596
sini.perho(a)hel.fi